

gaia

Uudenmaan kriisirahoitushankkeiden toteutuksen ja vaikuttavuuden evaluointi

TIIVISTELMÄ

SUVI HÄKÄMIES

+358503311495

SUVI.HAKAMIES@GAIA.FI

15.4.2021

Sisältö

Arvioinnin tavoite ja viitekehys

Reflektio rahoittajan kokemuksista

**Rahoitettujen hankkeiden toteutuksen
kokemukset**

Johtopäätökset ja kehittämiskohteet

Toimeksiannon tavoitteet

- Tavoitteena on arvioida Uudenmaan liiton kriisirahoituksen (ns. UKRI) toteutus ja vaikuttavuus
 - UKRI-rahoitus perustuu työ- ja elinkeinoministeriön maakuntien liitoille myöntämään alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaan
 - Rahoitushaku avattiin huhtikuussa 2020.
 - Uudenmaan liitto on kohdistanut rahoituksen vahvaan yhteistyöhön ja innovatiivisiin kokeiluihin perustuviin hankkeisiin, jotka vahvistavat alueen toimijoiden mahdollisuuksia hoitaa koronaepidemian aiheuttamaa kriisitilannetta sekä kriisistä toipumista
 - Yhteensä 1 M€ rahoituksella on rahoitettu 13 hanketta
 - 7 kpl hankkeita on päättynyt 31.12.2020 mennessä
 - 5 kpl hankkeita päättyy 31.5.2021 mennessä
 - 1 kpl hankkeita päättyy 31.8.2021 mennessä
- Arvioinnin toteuttaa Gaia Consulting Oy aineisto-analyysin, haastattelujen, itsearvioinnin ja asiantuntija-analyysin keinoin ajalla 1.12.2020 – 30.6.2021

Rahoitushaku aukaistiin poikkeuksellisen nopeasti

Rahoitushaku valmisteltiin poikkeuksellisen nopeasti ja etätyöhön siirtyminen vaikutti rahoituksen suuntaamiseen, mm. hakuinfoa ei järjestetty.

Tieto rahoituksesta saavutti hakijat hyvin ja hakemuksia saapui paljon – myös uusia hakijoita tavoitettiin.

Runsaan hakumäärän vuoksi kaikki rahoitus jaettiin yhdellä kertaa.

Koronatilanteen ja valtion rahoitusten epätietoisuuden vuoksi monille rahoitusehtojen hahmottaminen oli vaikeaa

Sähköinen hakumenettely helpotti suuren

hakemuserän läpikäyntiä

Hakumenettely tehtiin ensimmäistä kertaa kokonaan sähköisesti, mikä virtaviivaisti rahoittajan omaa prosessia ja jäänee uudeksi käytännöksi.

Saadut hakemukset olivat monen tasoisia. Hanketoimijoita tuettiin tekemään hyvää hakemusta normaalin prosessin mukaisesti. Kaikista hakemuksista tehtiin päätös.

Hankkeille järjestettiin projektipäälliköiden kokoontuminen, jossa jaettiin kokemuksia ja tuloksia.

Odotuksia vaikuttavuudesta

Hankkeiden lopputulemana rahoittaja odotti hankkeilta eniten yhteyden pitämistä yrityksiin.

Lisäksi toivottiin, että rahoitus olisi osaltaan auttanut Uudenmaan selviytymistä vakavasta kriisistä luoden positiivista ilmapiiriä ja tunnetta, että toimintaa kannattaa jatkaa ja tilanteesta on ulospääsyn mahdollisuuksia.

Myös uusien rahoituksen saajien toivottiin kokevan rahoitus hyödyllisenä ja helppohakuisena sekä toivottiin olevan valmiita suosittelemaan sitä muille.

gaia

Rahoitettujen hankkeiden toteutuksen kokemukset

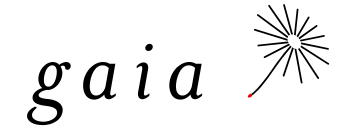

Rahoitetut hankkeet

- Rahoitettiin 13:sta hanketta, jotka sijoituivat ympäri Uttamaata ja kohdistuivat eri kohderyhmiin.
- Hankkeissa nousee esiin kuusi laajempaa teemaa, joita ne edistävät:
 1. **Tiedon tarjoaminen:** hankkeet tarjoavat yrityksille tietoa ajankohtaisista rahoitusmahdollisuuksista, koulutuksesta ja tukitoimista.
 2. **Koulutuksen tarjoaminen:** hankkeissa koulutetaan yrityksiä koronakriisin vaatimaan digiloikkaan esim. verkkokaupan perustamiseen tai digimarkkinointiin.
 3. **Tuen tarjoaminen:** hankkeet tarjoavat yrityksille tukea pelkän koulutuksen sijaan. Tähän kuuluu esim. lakiapu, tilannekartoituksen teko tai rahoitushakemusapu.
 4. **Verkostojen luominen:** hankkeissa luodaan verkostoja yritysten välille. Verkostot tarjoavat vertaistukea ja auttavat mm. työmahdollisuuksien tai rahoituksen löytämisessä, yhteisluomisessa, liiketoiminnan kehittämisessä tai yhteisen markkinointi- ja kauppapaikan perustamisessa.
 5. **Tasa-arvoisuuden edistäminen:** hankkeet keskittyvät epätasa-arvoisen tilanteen purkamiseen mm. tarjoamalla heikommassa asemassa oleville tasa-arvoisia palveluita tai työllistymismahdollisuuksia.
 6. **Liiketoimintaedellytysten parantaminen:** hankkeet pyrkivät kehittämään osallistujien liiketoimintaedellytyksiä erilaisilla palveluilla mm. palvelumuotoilulla, asiantuntijasparrauksilla ja osaamisen kartoittamisella.

Hankkeiden lyhyen aikavälin ja todennäköiset pitkän aikavälin välittömät ja välilliset vaikutukset haastattelujen perusteella

Pitkä aikaväli

- Digiosaaminen (esim. verkkokauppa) monipuolistaa yritysten saavutettavuutta, tekemistä ja tulovirtaa.
- Ihmisten ja yritysten kriisiresilienssin lisääminen.
- Heikommassa asemassa olevien tasa-arvoinen työllistyminen ja osallistuminen.
- Vahvemmat uusimaalaiset yritykset toiminnan kehittämisen kautta.
- Tasa-arvoisempi Uusimaa.

Välittömät vaikutukset

- Ihmisten ja yritysten pysyminen toimintakykyisinä.
- Sosiaalinen tuki kriisistä selviytymiseen, mm. vertaistuki ja verkostoituminen samassa tilanteessa olevien kanssa.
- Toiminnan kehittäminen, mm. uusia liiketoimintamalleja ja verkostoja, digitaalisia toimintatapoja (verkkokauppa), palvelumuotoilu.
- Yrityksille avoimet palvelut ja mahdollisuudet tutummiksi, mm. tuet ja investoinnit
- Kehitettiin työllistymistä parantavia keinoja

Lyhyt aikaväli

- Uusien liiketoimintamahdollisuuksien toteutuminen luotujen verkostojen kautta, mm. rahoitus, osaaminen, kontaktit.
- Taloudellisesti vahvemmat ja resilientimmät alueet koko Uudellamaalla.
- Tuki koronakriisistä selviytymiseen

Välilliset vaikutukset

- Hankkeissa luotuja toimintatapoja ja -malleja voidaan hyödyntää muilla alueilla Uudellamaalla ja Suomessa.
- Hankeyhtiöiden oman toiminnan kehittyminen hankkeiden aikana, mm. digiasioissa.

Kohderyhmien näkemys hankkeen hyödyllisyydestä

Hankkeen hyödyllisyys osallistujille

Haastatellut yritykset kokivat hankkeet hyödyllisiksi – koettu hyöty vaihteli kohderyhmän mukaan.

Hankkeissa korostui mm.

- oman jaksamisen tuki
- liiketoiminnan laajentaminen saadun sparrauksen avulla
- verkostoituminen rahoituksen ja asiakkaiden saamiseksi
- tiedon, esim. koronatuot, valmiiksi purkaminen ja esittäminen yhdellä alustalla selkeästi
- koulutusten myötä ajan tasalla pysyminen sekä
- vertaistuki.

Hanketoiminta antaa edellytyksiä osallistujien toiminnan kehittämiseen pitkällä aikavälillä, mikä voi lisätä hankkeiden vaikuttavuutta, esim. uusi liiketoiminta.

Hankkeen hyödyllisyys yleisesti

Hankkeet koettiin hyödyllisiksi uusmaalaisille osallistujille koronasta selviytymiseen ja niiden jatkamista suositeltiin.

Hankkeiden mukaista toimintaa ei kannata ainoastaan rajata korona-ajasta selviytymiseen, vaan hyödyntää myös yleiseen tuki- ja kehittämistyöhön.

Osallistujien tavoitettavuus ja sitouttaminen koettiin suurimmaksi ongelmaksi, mikä on ongelmallista koska hankkeen laajempi hyödyllisyys riippuu sen osallistujamäärästä.

- Syitä ovat mm. viestinnän tavoittamattomuus, ennakkoluulot hankkeiden hyötyjä kohtaan sekä osallistujien resurssien riittämättömyys.

gaia

Johtopäätökset ja kehityskohteet

Vaikuttavuuden toteutuminen

Vaikuttavuusarvioinnin perusteella rahoitetut hankkeet pääosin saavuttivat niille asettamansa tavoitteet ja saivat hyvää palautetta kohderyhmiltään. Yrityksille toteutettu haastattelukierros vahvisti näkemyksen, että vaikuttavuusarvioinnin alussa tunnistetut vaikuttavuuden pääteemat ovat toteutuneet, jolloin ***Uudenmaan kriisirahoituksen voidaan todeta vaikuttaneen positiivisesti alueen yritysten koronakriisistä selviytymiseen.***

- **Taloudellinen vaikuttavuus:** Lyhyellä aikavälillä hankkeet mahdollistavat yritystoiminnan jatkumisen, mm. kertomalla tukimahdollisuuksista ja auttamalla hakemuksissa. Pitkällä aikavälillä hankkeet parantavat yritysten liiketoimintaedellytyksiä ja lisäävät työllisyyttä, mitkä parantavat Uudenmaan alueen yritysten kriisiresilienssiä ja helpottavat koronakriisin jälkeistä jälleenrakennusta.
- **Sosiaalinen vaikuttavuus:** Hankkeet lisäävät yritysten henkilöstön ja työnhakijoiden osaamista mm. koulutusten kautta, edistävät tasa-arvoisten palveluiden saatavuutta, estävät konkurssseja ja työttömyyttä, tarjoavat tukea osallistujille ja vahvistavat heidän uskoaan tulevaan.
- **Sosioekonominen vaikuttavuus:** Hankkeet luovat sekä digitaalisia että paikan päällä toimivia (koronatilanteen salliessa) verkostoja ja toimintamalleja yritysten ja ihmisten välille. Verkostot mahdollistavat taloudellisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden muodostumista, mm. vertaistuen ja uuden liiketoiminnan muodossa.

Yleiset huomiot

Nopean aikataulun vaikuttava rahoituskierros

- Hankkeet pääasiassa saavuttivat tavoitteensa ja UL rahoittajana sai erittäin hyvää palautetta ja hankeosallistajat (kohdeyritykset ja -henkilöt) olivat tyytyväisiä hankkeisiin.
- Hankkeita toteutettiin laajalla maantieteellisellä alueella, ne kohdistuivat moninaiseen toimintaan ja niiden kohderyhmänä oli monipuolisesti erilaisia toimijoita. Rahoituksen joukossa oli jopa kuusi ensikertalaista.
- Monet hankkeet saavat jatkoa joko uutena hankkeena tai hanketoimijoiden omassa toiminnassa.

Hankkeiden vaikuttavuuden maksimoinnin resepti

- Johdonmukainen ja harkittu hankesuunnitelma, jolla on selkeä päämäärä, tarpeeksi osallistujia, toteuttaa osallistujien tarpeen, jossa tehdään konkreettisia toimia ja jonka jatkuvuus hanketyön jälkeen on mietitty jo valmiiksi.
- Voisiko Uudenmaan liitto rahoittajana edistää tämänkaltaisten hankkeiden toteutumista mm. tarjoamalla neuvoja, valmiita elementtejä ja suosituksia sekä markkinoimalla rahoitusmahdollisuuksia laajasti?
- Alue-tason koordinoijaa tarvitaan etteivät hankkeet ole päällekkäisiä ja hankesynergioiden löytämiseksi.

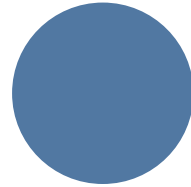
Laadullinen vs. määrällinen hanke

- Määrällinen hanke kohdistuu laajemmalle osallistujamäärälle, mutta saattaa jäädä vaikuttavuudeltaan pienemmäksi
- Laadullinen hanke keskittyy muutamaan osallistajaan, mutta mahdollistaa monimutkaisempien ongelmien kartoittamisen ja ratkaisemisen.
- Yleisesti laadullista lähestymistapaa pidettiin mielekkäämpänä, mutta määrällisillä hankkeilla on kysyntää, mm. laadullisen hankkeen skaalaamisessa ja tiedon tarjoamisessa laajalle joukolle.

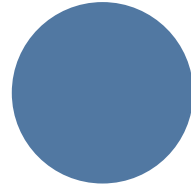
Hankkeiden suunnittelu-aika lisää asiakaslähtöisyyttä

- Ongelmana hankkeissa saattaa olla pieni osallistujamäärä tai osallistujien mielestä ”turhien” toimien tekeminen
- Monet hanketoteuttajat ja osallistajat kokivat, että parhaan vaikuttavuuden saa aikaan osallistamalla kohderyhmää jo hankesuunnitteluvaiheessa. Tällöin osallistujamäärä ja hankkeiden hyödyllisyys todennäköisesti maksimoituvat.
- Laajempi osallistaminen vaatii enemmän aikaa hankesuunnitteluun ja esim. etujärjestöjen voi jo jollain tasolla jo olettaa tuntevan kohderyhmänsä tarpeeksi hyvin hankesuunnitelman toteuttamiseksi.

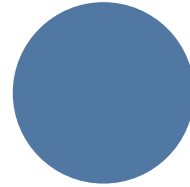
UL voi mahdollistaa
vaikuttavampia
hankkeita omalla
toiminnallaan mm.

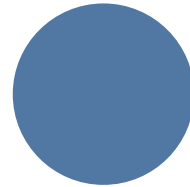
**Viestimällä laajasti
rahoitusmahdollisuuksista**

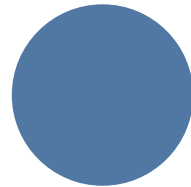
**Jakamalla oppeja aikaisemmista
hankkeista (verkkosivut, hankekohtaiset
neuvot, avoimet neuvontatilaisuudet)**

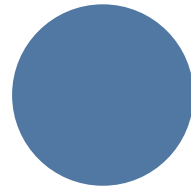
**Tarjoamalla vaikuttavuutta maksimoivia
elementtejä ja suosituksia
hankehakemuslomakkeeseen sekä tarjoamalla
sparrausapua hankkeiden aikana**

**Pidentämällä hankehakuaikaa, jotta hankehakijat
voivat tehdä enemmän yhteistyötä kohderyhmänsä
kanssa jo hakuvaiheessa.**

**Fasilitoimalla keskustelua rahoitusta hakevien
hankkeiden välillä (yhdistäminen, kumppanuudet
ja synergiaedut)**

**Fasilitoimalla keskustelua rahoitettujen
hankkeiden välillä**

ASIAKKAAMME TEKEVÄT
MAAILMASTA PUHTAAMMAN
JA TURVALLISEMMAN.

gaia